

Konsekvensutredning (Dnr 4447-2020)

Förslag till ändrade föreskrifter om att sätt ut eller flytta fisk i naturen

De remitterade förslagen ersätter bestämmelserna i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) om utsättning av fisk samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar.

A Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Utsättningar av fisk, inklusive vattenlevande kräft- och blötdjur (benämns som *fisk* enligt fiskelagstiftningen) i naturen sker framförallt i syfte att förstärka befintliga bestånd, skapa nya fiskemöjligheter eller för att kompensera för rekryteringsskador. Utsättningsverksamheten är viktig och av ekonomisk betydelse för både yrkes- och fritidsfisket, liksom för utvecklingen av fisketurismen, sportfiskeföreningar, fiskevårdsområdesföreningar eller enskilda fiskevattenägare. Utsättning av fisk medför i många fall att fisketrycket på naturliga bestånd minskar.

Länsstyrelserna prövar ansökningar om tillstånd att sätta ut fisk i havet och sötvattensområdena. Detta görs med stöd av förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (fiskeförordningen) samt Havs- och vattenmyndighetens kompletterande bestämmelser; idag reglerade genom Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) för utsättning och flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar. Bestämmelserna syftar till att förebygga och minimera riskerna för spridning av smittsamma sjukdomar respektive arter och stammar som inte är lämpliga med hänsyn till det mottagande vattenområdet. För kompensationsutsättningar villkorade i domar, eller motsvarande, tillståndsprövas endast de villkor som behövs för att förebygga spridning av smittsamma sjukdomar.

Länsstyrelserna prövar och tar årligen omkring tvåtusen beslut om ansökningar att sätta ut eller flytta fisk. Riskbedömningens omfattning är avhängig vattenområdets skyddsvärde. Majoriteten av ärendena kan hanteras genom enklare tillståndsprövning. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till Havs- och vattenmyndigheten och myndigheten prövar årligen omkring fem överklaganden om utsättning och flyttning av fisk.

Utsättningarna görs framförallt med fisk som odlats. Sammanlagt har trettio olika sötvattensarter använts i utsättningar under de senaste tio åren. De vanligaste fiskarterna för utsättning är regnbåge och öring, följt av gös och ål. Utöver de utsättningar som tillståndsprövas, utförs årligen omfattande kompensationsutsättningar av huvudsakligen lax och öring för att ersätta utebliven reproduktion i vattenkraftsutbyggda vattendrag. Dessa utsättningar är baserade på vattendomar.

Den 21 april 2021 träder EU:s djurhälsoförordning¹ ikraft, vilket föranleder Havs- och vattenmyndigheten att se över de nuvarande föreskrifterna om utsättning. Då mycket ny kunskap och praxis tillkommit sedan den senaste översynen av föreskrifterna, finns det även skäl att samtidigt se över bestämmelserna avseende artskyddsaspekterna. EU:s djurhälsoförordning ger möjlighet för medlemsstaterna att komplettera med nationella bestämmelser för fisk som ska sättas ut i naturen. Havs- och vattenmyndigheten vill ta vara på de möjligheter som finns till nationella kompletterande bestämmelser i syfte att bibehålla en god djurhälsa i Sverige genom att förhindra introduktion och spridning av smitta genom en lagstiftning som är anpassad till svenska förhållanden.

Detta förslag till nya föreskrifter har för avsikt att ersätta Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) för utsättning och flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar. Till största delen behålls tidigare bestämmelser. De ändringar som föreslås är utformade utifrån aktuell kunskap och nationella miljömål, och syftar till att uppnå ett långsiktigt nyttjande och en ekologisk hållbar förvaltning av Sveriges vatten genom att förebygga och förhindra negativa effekter av avsiktliga fiskutsättningar. Ett tydligare och enklare regelverk underlättar även länsstyrelsernas beslutsfattande.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Sverige har ett relativt gott fiskhälsoläge och det finns förhållandevis få främmande fiskarter etablerade i våra vatten. Detta är bl.a. ett resultat av krav på tillståndsplikt för utsättning av fisk sedan 1954, restriktiva utsättningsbestämmelser och nationella strategier för utsättning och flyttning av fisk kombinerat med restriktiva smittskyddsbestämmelser. Under de senare årtionena har nationella, regionala och lokala fiskevårdande åtgärder ökat för att framförallt gynna fisk och naturlig produktion i vattendragen, bl.a. genom restaureringar, utrotning och åtgärder för att begränsa spridning av främmande arter.

EU:s djurhälsoförordning är direkt tillämplig som lag i Sverige och sätter därmed ramarna för dessa föreskrifter. Bestämmelserna i EU:s djurhälsolag gäller före bestämmelser i svensk lagstiftning om bestämmelserna strider mot varandra. De nuvarande föreskrifterna behöver därför ändras för att inte vara missledande. I den mån föreskrifterna förändras för att anpassas till de nya EU-bestämmelserna, finns det därmed ett begränsat handlingsutrymme att överväga alternativa lösningar.

Medlemsstaterna har ett visst nationellt utrymme att komplettera bestämmelserna i EU:s djurhälsoförordning i syfte att förebygga och sprida smittsamma sjukdomar med djur som ska sättas ut i naturen. Enligt

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag")

bemyndigandet i den nationella fiskeförordningen är det Havs- och vattenmyndigheten som ansvarar för att meddela kompletterande regler om tillstånd för utsättning av arter och stammar i naturen.

Vid föreskriftsändringar på nationell nivå bör det övervägas vilka eventuella alternativa lösningar som finns till de föreslagna föreskriftsändringarna. Ett alternativ till de föreslagna ändringarna är att bibehålla nuvarande bestämmelser. Förutom att de kommer stå i strid mot EU:s djurhälsoförordning, lever de inte heller upp till nationella förvaltningsmål eller strategier. Bestämmelserna kommer inte heller vara anpassade efter aktuell kunskap om arter eller stammar, smittsamma sjukdomar eller pågående klimatförändringar, m.m. De kommer även stå i strid mot dagens syn på fiskevård med syfte att bevara och återskapa de akvatiska ekosystemens naturliga produktionsförmåga före eventuella fiskutsättningar.

Alternativa lösningar – förutsättningar smittsam sjukdom (2 § p. 11, 4 § p. 2 och 9 §)

Fisk med smittsam sjukdom får inte sättas ut enligt nuvarande bestämmelser. Definitionen av smittsam sjukdom är ändrad utifrån nu gällande eller föreslagna regler. Förutom att de kommer stå i strid mot EU:s djurhälsoförordning, är det inte heller anpassade till Jordbruksverkets föreskrifter om anmälningspliktiga sjukdomar och smittämnen eller epizootilagen. Jordbruksverkets ändrade föreskrifter planeras att träda ikraft samtidigt som EU:s djurhälsoförordning i april 2021.

För att minimera risken för att sprida smittsamma sjukdomar har ett krav lagts till om att den avsändande anläggningen ska ha varit provtagen med negativa resultat samma kalenderår. Restriktionerna innebär även åtgärder för att minimera risk för smittoöverföring från fisk som eventuellt tas in på anläggning. Alternativet är att kräva mer aktuella provtagningsresultat än provtagning samma kalenderår. Då är risken för spridning av smittsamma sjukdomar mindre jämfört med att de ska påvisa negativa resultat samma kalenderår som då fisk ges tillstånd att sättas ut. Ett sådant krav är dock mer långtgående än nuvarande provtagningsfrekvens för fisk som ska sättas ut och bedöms inte vara skäligt i dagsläget.

Alternativa lösningar – förutsättningar för utsättning i naturligt fisktomma vatten (4 § p. 7)

Länsstyrelserna kan redan idag med stöd av fiskeförordningen neka tillstånd att sätta ut fisk i fisktomma vatten med hänsyn till vattenområdets särart.

Alternativet till att införa förtydligande i föreskrifterna är att behålla befintliga bestämmelser. ”Naturligt fisktomma vatten” är utpekad² som ett

² Bl.a. Naturvårdsverket (2012). Beskrivning och vägledning för ”Naturliga sjöar och andra vatten som är naturligt fisktomma”, bilaga 3 till förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Vägledningen utgör ett komplement till Handbok 2012:1 Biotopskyddsområden;

särskilt värdefullt vatten som hyser skyddsvärda och hotade arter av bl.a. djurplankton, sjöfågel och groddjur. Utsättning av fisk i dessa vatten är ett hot mot dessa organismer som är beroende av frånvaron av fisk. Att behålla befintliga bestämmelser innebär en otydlighet och en risk för att dessa unika miljöer inklusive de skyddsvärda arter som lever där minskar i antal.

Alternativa lösningar – utsättning av karp (4 § p.8)

Det är idag tillåtet att sätta ut karp, men länsstyrelserna kan med stöd av fiskeförordningen neka sådan utsättning av karp med hänsyn till vattenområdets särart. Att bibehålla nuvarande bestämmelser innebär en risk för negativ påverkan på inhemska arter och deras livsmiljöer, läs mer under motiveringen till 4 § p. 8.

Alternativet till att införa föreslagen ändring är att förbjuda all utsättning av karp. Då minskar risken för fler etablerade bestånd av karp i nya vatten. Sådan skärpning bedöms dock inte skälig idag då karp finns i ett fåtal tillståndgivna vatten.

Alternativa lösningar – undantagna främmande arter och stammar (5 §)

Det är idag tillåtet att sätta ut bäckröding, kanadaröding och splejk, men länsstyrelserna kan med stöd av fiskeförordningen neka utsättning av dessa arter med hänsyn till vattenområdets särart. Alternativet till att förbjuda utsättning av bäckröding, kanadaröding och splejk är att fortsatt tillåta utsättning av arterna. Länsstyrelserna är redan idag mycket restriktiva till utsättningar av arterna eftersom de bedöms utgöra en påtaglig risk för vattenområdets särart, inklusive de djur- och växterarter som lever där. Endast bäckröding har satts ut i ett fåtal vatten under de senaste fem åren. Arterna klassas av SLU Artdatabanken³ i den högsta riskkategorin av invasiva främmande arter med störst invasionspotential och ekologisk påverkan på inhemska arter och deras livsmiljöer. Fiskeriverkets strategi för utsättning av fisk⁴ från 2001 anger dessutom att tillstånd för utsättning av dessa arter ska fasas ut.

Alternativa lösningar – förutsättningar för att stödja eller återintroducera förekomster av för landet ursprungliga arter och stammar (7 §)

Länsstyrelserna kan idag med stöd av fiskeförordningen neka beslut om utsättning av för landet ursprungliga fiskarter och stammar i de vatten där de finns naturligt. Föreslagen ändring medför ett förtydligande och en utökning av nuvarande bestämmelser, som idag endast omfattas laxfisk. Alternativet är att helt förbjuda utsättning av ursprungliga fiskarter i de vatten där de förekommer naturligt idag. Detta medför dock en ökad belastning på befintliga fiskbestånd och är inte av den anledningen att

³ Strand, M., Aronsson, M., & Svensson, M. 2018. Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista. ArtDatabanken Rapporterar 21. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

⁴ Fiskeriverket (Finfo 2001:8). Utsättning och spridning av fisk. Strategi och bakgrund.

föredra. Alternativt är att inte införa begräsningar av utsättning av ursprungliga arter och stammar av fisk i ett vattenområde. Sådana utsättningar kan skapa oönskade ekologiska och genetiska förändringar i det mottagande ekosystemet. På så sätt kan dessa utsättningar utgöra ett hot mot nyttjandet av naturresursen på lång sikt.

Alternativa lösningar – att introducera eller förstärka introducerade förekomster av för landet ursprungliga arter och stammar (8 §)

Förslaget innebär ett förtydligande. Länsstyrelserna kan idag med stöd av fiskeförordningen neka beslut om introduktion eller återintroduktion av för landet ursprungliga fiskarter i de vatten där de idag inte finns naturligt. Fiskarter och fiskstammar ursprungliga för Sverige och Norge samt Sverige och Finland undantas i av förbud att sätta ut främmande arter och stammar redan idag. Alternativet är att helt förbjuda utsättning av för landet ursprungliga fiskarter i andra vatten där de förekommer naturligt idag. Detta medför dock en ökad belastning på befintliga fiskbestånd och är inte av den anledningen att föredra. En riskbedömning är väsentlig i varje enskilt fall då utsättning av för vattenområdet främmande arter bl.a. kan påverka ekosystemet och enskilda arter negativt. Till exempel har utsättning av sik i vatten där de inte tidigare förekommit påverkat naturligt förekommande bestånd av röding negativt.

Alternativa lösningar – minimera spridning av laxparasiten Gyrodactylus salaris (10 §)

Laxparasiten *G. salaris* beskrivs som inhemsk i svenska och finska vattendrag som mynnar i Östersjön. Det finns en risk för spridning av *G. salaris* med utsättning av laxartad fisk. Alternativet är att fortsatt inte specificera att utsättning av laxartad fisk inte får tillåtas i vatten tillrinnande Norge. Det innebär dock en risk för att parasiten sprider sig till andra vatten än där den är ursprunglig. *G. salaris* kan orsaka hög dödlighet hos laxfiskar och orsaka hög dödlighet hos framförallt Atlantlax.

Alternativa lösningar – sumpning samt transport av fisk (13–14 §§)

Ändringarna av bestämmelserna för sumpning och transport av fisk inklusive särskilda krav följer av EU:s djurhälsoförordning. Det finns därmed inget handlingsutrymme att överväga alternativa lösningar.

Alternativa lösningar – dispenser (15 §)

Idag får i enskilda fall undantag medges från bestämmelserna avseende förutsättningar för tillstånd om det behövs för något vetenskapligt ändamål eller om det annars finns synnerliga skäl. Alternativet till att inte införa att Havs- och vattenmyndigheten får medge undantag från tillstånd för utsättning av fisk med smittsam sjukdom innebär en mindre flexibel lagstiftning vid t.ex. fynd av nya fisksjukdomar eller smittämnen.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Alla som vill sätta ut eller flytta fisk till nya vattenområden i havet eller i sötvattensområdena berörs av föreskrifterna. Bestämmelserna berör även de som odlar fisk för utsättning samt nyttjar fisken som satts ut. Bestämmelserna berör även enskilda och organisationer som av olika skäl inte vill att fisk ska sättas ut i vattenområden.

Regleringen berör därmed fiskevårdsområdesföreningar, enskilda fiskevattenägare, fiskodlingsföretag, sportfiskeföreningar och fritidsfiskare.

Uppgifter om vilka kostnadmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Tydliga bestämmelser underlättar och förenklar både för de som ska ansöka om utsättningstillstånd samt för de tillståndsprövande myndigheterna.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Havs- och vattenmyndigheten har bemyndigande att meddela föreskrifter enligt 2 kap. 18 a § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt enligt 39 § 2 förordningen (2018:1939) om invasiva främmande arter.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Bestämmelserna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Regleringen avseende smittskyddsbestämmelser överensstämmer med EU:s djurhälsoförordning som medger möjlighet att vidta strängare nationella regler. De nya bestämmelserna är i huvudsak inte strängare än befintliga smittskyddsbestämmelser. Bestämmelserna avseende krav på att fisk som ska sättas ut ska varit provtagen med negativa resultat samma kalenderår som när utsättningen ska ske, går dock utöver kraven i EU:s djurhälsoförordning och är mer restriktiva än nuvarande bestämmelser.

Bestämmelserna avseende arter och stammar som får sättas ut regleras endast genom nationell lagstiftning, med undantag för de invasiva främmande arter som omfattas av EU:s förordning (1143/2014) om invasiva främmande arter⁵ som inte får sättas ut och spridas i miljön.

⁵ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 21 april 2021, samtidigt med ikraftträdandet av EU:s djurhälsoföreskrifter samt Jordbruksverkets föreskrifter på fiskhälsoområdet. Bestämmelser i 9 § om krav på provtagning samma kalenderår föreslås dock träda i kraft den 1 januari 2022. Detta då fiskodlingarna kan behöva ställa om sin provtagning av smittsamma sjukdomar till våren då de flesta utsättningar sker.

Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning samt läggas upp på Havs- och vattenmyndighetens hemsida. Därutöver kommer myndigheten att skicka ut ett pressmeddelande. Länsstyrelserna kommer att sprida information regionalt. Myndigheten kommer också att skicka ut information via myndighetens mejlutskick "Fiskenytt".

B Kommuner och landsting

Markera med x

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.

Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

C Företag

Markera med x

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Odlad öring, regnbåge och röding följt av gös är de vanligaste fiskarterna som sätts ut i naturvatten. Utsättningsverksamheten är viktig och av ekonomisk betydelse för både yrkes- och fritidsfisket, liksom för utvecklingen av fisketurismen samt inklusive landsbygdsnäringsen.

Länsstyrelserna beslutar om drygt tvåusen utsättningstillstånd årligen.

Statistiken är i huvudsak hämtad från Statistiska Centralbyrån (SCB), fiskodlingsföretagens årsrapporter till Jordbruksverket samt statistik insamlad av Havs- och vattenmyndigheten.

Odling av fisk för utsättning

Fiskodling är uppdelad på produktion av matfisk respektive sättfisk. Det totala antalet aktiva fiskodlingar skattas till 112 stycken under 2019. En odling räknas som aktiv om det förekommit produktion till försäljning under referensåret. Av de aktiva odlingarna är 48 huvudsakligen verksamma inom sättfiskproduktion. Sättfisk odlas för utsättning i naturliga vatten, främst för att förbättra fisket och för isättning i matfiskodlingar. En liten del av sättfisken odlas för att bidra till upprätthållandet av biologisk mångfald.

År 2019 höll 29 odlingar regnbåge, 26 odlingar höll öring, 13 odlingar höll röding, 5 odlingar höll lax, 5 odlingar höll övrig sättfisk samt 1 odling höll ål. Vidare fanns det 4 odlingar som producerar sättkräftor (flodkräftor).

Med produktion av sättfisk och sättkräftor avses vad som under året satts ut i naturvatten eller in på en annan odling för att tillväxa. Det finns dock ingen uppdelad statistik som anger andelen fisk som sätts ut i naturvatten.

Produktionen av sättfisk uppskattas till drygt 900 ton för 2019⁶. Regnbåge är den vanligaste arten i sättfiskodling med en produktion som skattades till omkring 600 ton. Av sättfisken odlas omkring 400 ton i södra respektive norra Sverige. resterande 100 ton producerades i östra delarna av Sverige.

Majoriteten bedriver sin verksamhet i mikroföretag. Antal sysselsatta inom svenskt vattenbruk, vilket både omfattar matfiskodling och sättfiskodling uppskattas till drygt 400 personer, varav ungefär en av fyra är kvinna.

Värdet av all produktion för utsättning, inklusive sättkräftor, skattas till 80 miljoner kronor. Regnbåge svarar för hälften av det totala försäljningsvärdet.

Kompensationsutsättningar av framför allt lax och havsvandrande öring görs för det produktionsbortfall av dessa fiskarter som utbyggnaden av vattenkraften har inneburit. Den odlade laxfisken sätts ut i hav eller sjö för tillväxt. Kraftbolagsodlingarna tar årligen fram ungefär 2,5 miljoner utvandringsfärdig lax- och öringssmolt i landet. Luleälven, Skellefteälven,

⁶ Sveriges officiella statistik över vattenbruksanläggningar. Referensår: 2019 Produktkod: JO1201

Umeälven, Ångermanälven, Indalsälven, Ljusnan och Dalälven är helt beroende av utsättningar från kompensationsodling för att upprätthålla en produktion av lax och öring. Produktionen av lax och öring i Vänern kompenseras genom utsättningar av stammar från Klarälven och Gullspångsälven. Det finns även kompensationsodlingar för andra vattendrag som till exempel Lagan.

Fritidsfisket och fisketurism

Flest tillstånd ges för utsättning av fisk på enskilda vatten. Fiskerätten i sjöar och vattendrag är enskilt ägd och tillhör fastighetsägaren. För att få lov att fiska i enskilda sjöar och vattendrag krävs ett fiskekort eller att vattnet arrenderas. Sveriges kust och de fem stora sjöarna omfattas av ett fritt handredskapsfiske. Utsättning i dessa vatten sker framförallt genom kompensationsutsättning av laxfisk eller genom regionala initiativ, bl.a. i Vättern och Vänern för att öka tillgången på fiskbar fisk.

Fritidsfisket bidrar till landsbygdens attraktivitet, vilket i sin tur skapar möjligheter för nysatsningar inom fritidsfisket och fisketurismen, men är även en viktig sysselsättning i statsnära miljöer. Under 2019 ägnade sig ungefär 1,6 miljoner personer åt fritidsfiske i Sverige minst en gång. Antalet fiskedagar uppgick 2019 till omkring 12,7 miljoner. Fördelningen över åldersgrupper var relativt jämn, där åldersgruppen 51–80 år hade flest utövare. Fritidsfiskets sammanlagda omsättning inklusive investeringar låg omkring 10,6 miljarder kronor under 2019.

Det saknas uppgifter om hur stor andel av fritidsfisket som sker efter fisk som satts ut. Bland de viktjämsigt dominerande arterna som behölls finns abborre, gädda, öring samt kräfta för fisket i inlandet samt abborre, makrill och torsk i havsfisket. Den fångst som inte återutsattes utan behölls uppskattas till 4 700 ton från sjöar och vattendrag och 2 900 ton från havet.

Det saknas dock uppgifter om fiske efter regnbåge. Regnbåge är dock en populär art i fritidsfisket, speciellt i södra Sverige där avsaknaden av vatten som huser öring är betydande.

Yrkesmässiga fisket

Fångsterna i det yrkesmässiga fisket i havet under år 2019 uppgick till ca 178 000 ton i levande vikt till ett värde av cirka 1,1 miljarder kronor. Totalt fanns det 856 aktiva fartyg i den svenska havsfiskeflottan år 2019. För de flesta arter saknas det dock uppgifter om hur stor andel av fisket som sker efter fisk som satts ut. För laxfisket finns det information då Sverige under de senare åren delat upp den nationella laxkvoten efter odlad (fenklippt) och vild lax. Omkring två tredjedelar av den lax som fångas i Östersjön är kompensationsodlad. Yrkesfiske efter lax förekommer endast på Sveriges ostkust.

Fångsterna i det yrkesmässiga sötvattensfisket uppgick år 2019 till totalt 1643 ton och ett värde i första handelsledet av 122 miljoner kronor. De ekonomiskt mest betydelsefulla arterna i det yrkesmässiga sötvattensfisket år 2019 är gös och signalkräfta. Fiske efter signalkräfta görs på tidigare utsättningar då arten sedan 2016 inte får sättas ut eller flyttas till nya vattenområden. Vidare uppgick fångsten av gös 2019 till 570 ton medan fångsterna av lax, röding och öring uppgick till 79 ton, 10 ton respektive 8 ton. Landningsvärdet för dessa tre arter uppgick till 4 miljoner, 2,6 miljoner respektive 1,2 miljoner kronor. 2019 var det totalt nio yrkesfiskare i insjövattnen som var beroende⁷ av laxfisket. Motsvarande antal för rödingen och öringen uppgick till två respektive noll yrkesfiskare.

Gösfisket är större och mer betydande för svenskt insjöfiske, där hela 89 stycken yrkesfiskare i insjövattnen är beroende av gösfisket. Det totala landningsvärdet av samtliga gösfångster uppgick till cirka 57 miljoner kronor år 2019.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Regleringen bedöms inte påverka fiskodlingsföretagens tidsåtgång eller administrativa kostnader annat än en omställning för vissa fiskodlingsföretag att ändra provtagningstiden för fisk. Föreslaget om att fisken ska vara provtagen med negativa resultat samma kalenderår som fisken ska sättas ut föreslås gälla från den 1 januari 2022 för att möjliggöra denna anpassning. Den nya bestämmelsen medför även att fiskodlingsföretagen i högre grad behöver planera eventuell isättning av ny fisk på odlingen. Detta för att provtagen frisk fisk inte ska riskera att smittas av ny fisk som sätts in i odlingen.

Nuvarande bestämmelser kräver att fisken ska vara fri från smittsam sjukdom, varför kostnaderna för provtagning inte bör öka för företagen.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Bestämmelserna om att bäckröding, kanadaröding och splejk inte får sättas ut bedöms få en liten eller obefintlig skillnad för odlingsföretagen. Det finns inga odlingsföretag som under de senaste tre åren odlat splejk eller kanadaröding. Tillstånd för utsättning av kanadaröding och splejk gavs senast år 2002 respektive år 2014. För bäckröding har ett fåtal utsättningstillstånd givits under den senaste femårsperioden. Det företag som idag odlar bäckröding, odlar fisken framförallt för matfiskproduktion

⁷ Beroende definieras utifrån andel av värdet som kommer ifrån landningar av lax. Om värdet överstiger 50 procent anses yrkesfiskaren vara beroende av den specifika arten.

och egen förädling. Företaget har dessutom möjlighet att odla andra arter av fisk än bäckröding enligt sitt odlingstillstånd.

Bestämmelserna om att karp endast får sättas ut i redan tillståndsgivna vatten från som de inte kan lämna bedöms få liten effekt för de fyra aktiva företag med odlingstillstånd för karp. Utsättning av karp i nya vatten är redan idag starkt begränsad.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Bestämmelserna är tillämplig för samtliga företag och bedöms inte påverka konkurrensförhållandena mellan företagen.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Regleringen bedöms inte påverka företagen utöver beskrivningen ovan.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

För att underlätta för de små företag får de ett år på sig att ställa om till provtagning av fisk under våren för den fisk som ska sättas ut.

I övrigt finns inte någon anledning att ta någon särskild hänsyn till de små företagen i förhållande till större företag. EU:s djurhälsolag medger ingen hänsyn till lättnader för små företag.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt har lämnats möjlighet att lämna tidiga synpunkter på förslaget till föreskrifter.

Information har inhämtats och samråd har hållits med representanter från Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, SLU Artdatabanken, SLU aqua och länsstyrelserna samt med vissa berörda intressenter.

E Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

För eventuella frågor kontakta:

Sofia Brockmark, enheten för fiskereglering, tfn. 010-698 65 81